

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Innkalling til møte i Utdanningsutvalget – Møte 8 2019

Tidspunkt: 5. desember kl. 09:00-12:00

Møtested: Kollegierommet, Muséplassen 1

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Godkjenning av protokoll fra møte 3. oktober

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Estimert tidsbruk: 10

- Tilbakemelding fra UHR-konferansen, særlig vekt på digitalisering (IKT-kompetanse i alle utdanninger)
- Oppfølging av sak om exphil og exfac – etablering av arbeidsgruppe

<i>Estimert Tidsbruk</i>		
10	Sak 60/19 Vedtak	Oppfølging av handlingsplan for kvalitet i utdanning- prioritering av fellestiltak for 2020 Saksnotat fra Studieavdelingen
10	Sak 61/19 Vedtak	Endring av grads- og studieforskriften: Vurderings- og undervisningsform i emneplaner Saksnotat fra Studieavdelingen
10	Sak 62/19 Vedtak	Prosjekt for styrket gjennomføring på bachelornivå Saksnotat fra Studieavdelingen
45	Sak 63/19 Drøfting	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Utdanningsfaglig utviklingsarbeid – interne intensivordninger og Dikus kvalitetsprogram Saksnotat fra Studieavdelingen
15		Pause
20	Sak 64/19 Drøfting	Bredde i studieprogram- videre oppfølging Saksnotat fra Studieavdelingen
20	Sak 65/19 Drøfting	Status for oppretting av læringsdesigngrupper Saksnotat fra Studieavdelingen

Kommende saker

- Oppfølging av forskrift for tilsetting og opprykk i vitenskapelige stillinger
- Policy for studielitteratur
- Systembeskrivelse for UiBs kvalitetsarbeid i utdanningene
- Digitalt system for støtte til arbeid med studiekvalitet
- Ny UH-lov gjennomgang av studie- og gradsforskriften
- Universitetsdirektørens resultatmål - oppfølging
- Stortingsmelding om internasjonal mobilitet – oppfølging
- Stortingsmelding og arbeidsrelevans - oppfølging
- Bachelorprogram på engelsk
- Organisering av EVU
- Lektorutdanningen– organisering
- Revidering av retningslinjene for insentivordningen
- Prosjekt: Gjennomføring på normert tid – status og identifisering av tiltak
- Retningslinjer for konflikter, mobbing, trakassering som berører studenter
- Tildeling av studieplasser- finansieringsrammer
- Oppfølging ARQUS

- Handlingsplaner – status for oppfølging av handlingsplaner:
 - Handlingsplan for etter- og videreutdanning – status og videre oppfølging
 - Handlingsplan for studiekvalitet – status og videre oppfølging
 - Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap – status og videre oppfølging
 - Handlingsplan for kontakt med arbeidslivet – status og videre oppfølging
 - Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet – status
 - Handlingsplan for internasjonalisering – status

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget i 2020:

Februar:	Satsingsområder for insentivmidler
Mars:	Programoppretting
Mai:	Melding om internasjonalisering
Mai:	Orientering om planer for opptaket
Juni:	UU-seminar
September:	Opptak og studentrekrutteringsmelding
September:	Studiestart og fadderuken
September:	Exphil og ex.fac.
Oktober:	Melding om opptaket
Oktober:	Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
November:	Studieportefølje
November:	Opptaksrammer
November:	Studiekvalitetsmeldingen
Desember:	Oppfølging av Stortingsmelding nr. 16
Desember:	Internt studiekvalitetsseminar

Saker i Utdanningsutvalget 2019:

17. Januar	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Generisk kompetanse og ferdigheter, Akademisk skrive støtte, Digitalisering av studieplan- og kvalitetsprosessene ved NTNU
	Bruk av spesialsamlinger i undervisning og studentoppgaver
	Presentasjon av Kandidatundersøkelsen 2018
	Satsningsområder for insentivmidler for 2019
	IKT – UiB, forslag til UiBs satsning på IKT
	Statsbudsjettet for 2019, kap. 260 - Tildelingsbrev for Universitetet i Bergen
20. Februar	Bruk av spesialsamlinger i undervisning og studentoppgaver
	Implementering av digitale litteraturlister
	Tilgang til vitenskapelige artikler og nasjonale forlagsforhandlinger
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Mentorordning
	Studiebarometeret
21. Mars	Undervisningsregnskap ved Edvin Schei
	Retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur
	Nytt kvalitetssystem: Arbeidet med akkreditering, tilsyn og oppnevning av Studiekvalitetskomité
	Årsrapport for 2018 fra Studentombudet
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Vurderingsformer og Praksisordninger
	Nytt kvalitetssystem – ordning med dialogmøter og egenvurderinger
	Sentre for fremragende utdanning - Status i 2019
	Emne for studenttillitsvalgte- status for arbeidet
9. Mai	Kinasenteret som døråpner for utdanningssamarbeid med Kina
	Studentinnovasjon – og entreprenørskap - tiltak ved UiB
	Endringer i UiBs grads- og studieforskrift - Tilpasninger til KMD
	Endring i forskrift om ansettelse og opprykk – pedagogisk kompetanse
	Tildeling av insentivmidler for utdanningskvalitet
	Forsinket sensur- oppfølging
	Omorganisering av Rådet for førstesemesterstudier
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Internasjonalisering. Opt-out. Melding om internasjonalisering
	Tildelingsbrev fra KD - oppfølging
	Evaluering og anbefalinger for studentrekruttering
	Åpen dag
	Planer for opptaket
	Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap – Innsatsområde B: Utdanning, studentinnovasjon og studententreprenørskap
13. og 14. Juni	Seminar på Solstrand Bredde i studieprogram Tverrfaglige studieprogram/ emner Endringer i forskrift om ansettelse og opprykk – pedagogisk kompetanse

5. September	SDG i utdanningen. Rapport fra arbeidsgruppe.
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: UiBs læringslab, Førstesemesterstudier, regelen om ex. fac. Emner, mobilitet
	Studiestart og fadderuken
	Handlingsplan for læringsmiljø
	Orientering om RETTE
3. Oktober	Studentmeldingen, Bergen kommune
	Arbeidsliv
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Retningslinjer for vurdering
	Begrunnelser for sensur
	Status for UiBs «fullskala mentor»- prosjekt
	Melding om opptaket
	Gjennomføring i bachelorstudiene
	ARQUS
	Akademisk skrive støtte- rapport
	Ugleprisen
	Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
14. November	Studieportefølje
	Opptaksrammer
	Justering av forskrift om opptak ved UiB
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse: Bredder og fordypning i studieprogrammene ved UiB
	Studiekvalitetsmelding 2018
	Møteplan for 2020
	Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse
	Studentrekruttering
	SDG- Bærekraftskollegiets mandat
	Forsinket sensur- oppfølging
	Styringsgruppe- sterkere satsning på IKT
5. Desember	Oppfølging av handlingsplan for kvalitet i utdanning- prioritering av fellestiltak for 2020
	Endring av grads- og studieforskriften: Vurderings- og undervisningsform i emneplaner
	Prosjekt for styrket gjennomføring på bachelornivå
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse:
	Dikus kvalitetsprogram – deltakelse og uttelling
	Bredder i studieprogram- videre oppfølging
12. Desember	Internt studiekvalitetsseminar
	Tema: Undervisning og læring

Ephorte:

Sak 60/19 **Oppfølging av handlingsplan for kvalitet i
utdanning – prioritering av fellestiltak i 2020**

Vedtakssak
Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 5. desember 2019

Ephorte: 2017/1405

Bakgrunn

[Handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017-2022 definerer delmål og hovedaktiviteter innenfor fire innsatsområder:](#)

- UiBs studieprogram skal ha høy kvalitet, være relevante og forskningsbaserte
- Studenter og ansatte som aktive og likeverdige deltakere i læringsfellesskap
- Utdanningsledelse
- Gode system og infrastruktur

Mens noen hovedaktiviteter er definert som gjennomgående for hele programperioden, er andre avgrenset i tid til ett eller to år. Utdanningsutvalget har vedtatt at planen skal rulleres hvert år. Ved inngangen til 2019 understreket utvalget betydningen av langsiktighet i arbeidet, slik at videreføring av aktiviteter som er satt i gang blir prioritert parallelt med at nye aktiviteter blir introdusert.

Om oppfølging av handlingsplanen i 2019

Videreførte satsingsområder i 2019 har vært *nytt system for kvalitetsarbeid, meritteringsordninger* og *aktiv avmelding fra utveksling (forventet utveksling)*. Nytt satsingsområde i 2019 har vært *mentorordninger*, som også representerer en videreføring av UiBs deltakelse i det nasjonale prosjektet *Studenters suksess i høyere utdanning*.

Revidert System for kvalitetsarbeid, slik det ble vedtatt av UiBs styre i november 2018, er i år satt ut i livet, med dialogmøter på institutt- og fakultetsnivå, basert på egenvurderinger fra emneansvarlige og programstyrer. Arbeidet er oversiktlig sammenfattet og analysert i første utgave av Studiekvalitetsmeldingen, som fikk positive tilbakemeldinger da den ble drøftet i Utdanningsutvalget i november.

Fra Studiekvalitetsmeldingen vet vi at det som nå heter *forventet utveksling* har vært prøvd ut med gode resultater. Et prosjekt for innføring av ordningen i alle studieprogrammer er påbegynt, og inngår i et større arbeid med å forenkle studieadministrative prosesser.

Som utdanningsutvalget er kjent med, har UiB høstet verdifulle erfaringer gjennom mentorprosjektet som er startet opp i samarbeid med studentsamskipnaden, med delfinansiering fra Helsedirektoratet. Prosjektet er planlagt videreført i et treårig tidsperspektiv, både UiB og samskipnaden har fått tilskudd fra Helsedirektoratet også for 2020-2022.

Hvordan prioritere fellestiltak for 2020?

Med basis i Studiekvalitetsmeldingen, foreslås følgende innsatsområder for 2020:

- Videreføring av mentorprosjektet
- Gjennomføre planlagt prosjekt for å lokalisere hvilke studiekvalitetstiltak som har best effekt på fullføring og fullføring på normert tid, og prioritere tiltak i henhold til dette
- Økt satsing på studentaktive og varierte undervisningsformer
- Økt rekruttering til realfagene og til masterprogrammene
- Utvikle plan og kapasitet i organisasjonen til å sikre utvikling av utdanningsfaglig kompetanse, i tråd med nye regler for vurdering av slik kompetanse ved tilsetting og opprykk
- Integre et digitalt støttesystem, etter modell fra NTNU, i det systematiske kvalitetsarbeidet. Formålet er å sikre informasjonsflyt- og lagring i fire sentrale prosesser; studieplanrevisjon, emneevaluering, programevaluering og programportefølje
- Tett oppfølging av førsteårs studenter, i tilknytning til mentorprosjektet

Forslag til vedtak:

- Prioriterte fellestiltak blir vedtatt i møtet, i tråd med forslag fra og diskusjon blant utdanningsutvalgets medlemmer

Ephorte:

Sak 61/19 **Endring av grads- og studieforskriften:
Vurderings- og undervisningsform i
emnebeskrivelser**

Vedtakssak
Saksdokument fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 5. desember 2019

Ephorte:

Bakgrunn

Det er et mål for UiB å fremme nyskaping og utvikling i læring, undervisning og eksamen. De formelle reglene som finnes, oppfattes som en hindring for dette, og det foreslås derfor oppmykninger i UiBs egen grads- og studieforskrift. Forslaget er å legge til rette for at bestemmelser om endringer i undervisnings- og vurderingsformer kan gjøres raskere og enklere enn i dag.

I universitets- og høyskoleloven er dette regulert i § 3-3 (3): «Styret fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatorisk kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer.» Termen «studieplan» omfatter her både det som i UiB-terminologi heter studieplan og det som heter emnebeskrivelse.

I grads- og studieforskriften er *vurderingsformer* omtalt en rekke steder. De som synes aller mest sentrale i saken her, er §§ 3.1 (2), 6.2.1, 5.5 (2) og 7.8 (2):

§ 3.1. (2), *siste avsnitt: En studieplan består av:*

- *programbeskrivelse for studieprogrammet*
- *eventuell(e) studieretningsbeskrivelse(r) for studieretning(er) innenfor studieprogrammet*
- *emnebeskrivelser for emnene som inngår i studieprogrammet*

§ 6.2.1 (2): *Det kan bestemmes at en vurderingsform skal brukes alene eller i kombinasjon med andre. Det skal bestemmes i studieplanen eller i emnebeskrivelsen hvilke av disse vurderingsformene som skal inngå som deler i vurderingsordningen for et emne. Hvis vurderingsformen kan eller skal foregå som gruppevurdering må dette fastsettes i studieplanen.*

§ 5.5 (2): *Det enkelte fakultet fastsetter krav for obligatorisk deltagelse eller obligatorisk undervisningsaktivitet i emnebeskrivelsen og/eller studieprogrambeskrivelsen.*

§ 7.8 (1) (to første setninger): *Utrekningen av karakteren ved karaktergiving i et emne med flere deler, skjer etter den forhåndsfastsatte vekten for hver vurderingsdel. Vekten skal angis i studieplanen eller emnebeskrivelsen som en brøk eller prosentandel av den samlede karakteren.*

Også en del andre bestemmelser kan være relevante, men ikke så direkte som de tre sistnevnte, fordi de direkte påbyr at vurderingsform, obligatorikk og karaktervektning skal stå i emnebeskrivelsen, eventuelt i studieplanen.

For undervisning, med unntak av obligatoriske undervisningsaktiviteter, er det i liten grad fastsatt direkte regler, men det er noen steder forutsatt indirekte, som for eksempel i § 4.2.1 (1), om at en gyldig utdanningsplan gir rett til å delta i undervisning «i samsvar med emnebeskrivelsen». For mappevurdering er det forutsatt at det skal foreligge en

undervisningsplan, jf. § 6.2.5 (2). I NOKUTs studietilsynsforordning er den mest relevante regelen at «Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet», jf. § 2-2 (5). Kvalifikasjonsrammeverket har ikke detaljregler om undervisnings- eller vurderingsformer.

I vår egen forordning er § 5-3 om undervisningstilbud relevant. Det gjelder dels påbudet i (1) om timeplaner, som skal ha «informasjon om tid og sted for gjennomføring av undervisningsaktivitetene», og dels (2), om at fakultetet fastsetter «undervisningstilbudets omfang». Dette er likevel relativt løse formuleringer, og ikke til hinder for at emneansvarlige får anledning til å avgjøre selv hva slags undervisning som skal gis, innenfor gitte rammer, særlig budsjettet.

Prinsipper, styring, kvalitet og fleksibilitet

Problemet med dagens ordning har dels vært beskrevet som at bestemmelser som de vi har gjengitt ovenfor, må stå i emnebeskrivelser (ev. studieplaner). Det gjør endring vanskelig, fordi prosedyrene for å endre emnebeskrivelser er tidkrevende og rigide. Det er to mulige løsninger her, som både kan være alternative og komplementære:

- Fjerne påbudet om at vurderingsformer skal stå i emnebeskrivelsene.
- Enklere prosedyrer for å endre emnebeskrivelsene.

I oktober 2019 vedtok styret å fjerne den gjeldende listen over vurderingsformer ved UiB, og erstatte den med: «Vurdering ved Universitetet i Bergen skal være upartisk og faglig betryggende, og samtidig fremme meningsfullt samsvar mellom læring, undervisning og vurdering. Fakultetene avgjør hvilke vurderingsformer som kan benyttes for å sikre dette».

Dette er både uttrykk for et prinsipp som holdes høyt, og en regel om stor faglig frihet for fakultetene. Den direkte bakgrunnen for vedtaket var et ønske om mer og hurtigere innovasjon i undervisnings- og vurderingsformer. I praksis viser det seg at fakultetene i ganske stor grad har vedtatt utfyllende regler og administrative rutiner som gjør endringsprosesser tidkrevende og rigide. I tillegg er det unødig store forskjeller mellom fakultetene på dette området. Vi ønsker at de vitenskapelige som er tett på undervisningen og vurderingen skal ha større muligheter til å gjøre endringer og til å gjøre det raskt. Grads- og studieforskriften som den er i dag, framstår som et administrativt styringsverktøy i større grad enn et politisk og strategisk redskap. Det er antakelig begrenset hvor mye som kan oppnås ved å «flikke» på forskriften, men det kan gjøres noe tydeligere hva som er ønsket og forventet, nemlig at emneansvarlige og andre som underviser og har ansvar for vurdering, får mer frihet og mer ansvar enn i dag. Det må legges vekt på at endringer som disse gjør, er bygd på kunnskap om hva som fremmer læring. Videre må det fortsatt være rutiner som sikrer at endringer er sporbare og at de blir gjort kjent for studentene i tide. For eksempel vil det lett framstå som urimelig om vurderingsformer blir endret etter at undervisningen i et emne er i gang.

I styresaken som er nevnt ovenfor, ble det også vedtatt at regelen om at «Fakultetet kan endre studieprogram, studieretninger, emnegrupper og emner» skal endres til at «Fakultetet **selv**» kan gjøre endringer som nevnt. Det var ment å hindre delegering til instituttene. Når vi nå går inn for at i hvert fall noen typer endringer kan gjøres av emneansvarlige, kan det muligens virke selvmotsigende. Vi vil peke på rollen til programstyrene og programstyrelederne. En løsning vi vil anbefale, er at emneansvarlige lager forslag, og at den formelle godkjenningen skjer i programstyret. Ved mindre endringer kan programstyrelederen gjøre vedtak. Prosedyrene må være hurtige og enkle, samtidig som de er betryggende, og i samsvar med kvalitetssystemet. Dette bør også gå fram av forskriften,

men kan vanskelig formuleres i stor detalj. Det er derfor en noe løs formulering vi har tatt inn i vedtaksforslaget punkt 1. I punkt 2 har vi tatt inn to hovedelementer: At læring, undervisning og vurdering skal være studentaktiv, og at det er meningsfullt samsvar mellom dem. Dette er ikke nyheter ved UiB, men det er naturlig at det er med i forskriften.

Med dette velger vi å beholde påbudene om at vurderingsformer, samt bestemmelser om obligatorikk og vektning av eksamensdeler, skal stå i emnebeskrivelsen. Å fjerne disse påbudene, kan være tjenlig, men etter vår vurdering vil det kreve en grundigere prosess, der hele forskriften, og dens forhold til annet regelverk, kvalitetssystem osv., blir sett i sammenheng. Som beskrevet ovenfor, har vi i dag ikke noe påbud om at undervisningsformer skal angis i emnebeskrivelsen. I den grad dette står i emnebeskrivelsene i dag, bør det som hovedregel fjernes, med unntak av generelle krav til obligatoriske undervisningsaktiviteter.

Vedtaksforslaget

Vi foreslår to relativt enkle endringer:

- En ny setning i § 3.2 (2), om plikt til å legge vekt på effektivitet og faglig frihet ved endringer i emnebeskrivelser. Denne sier i seg selv ikke noe om hvor vedtaksmyndigheten skal ligge, men gjør det tydelig for fakultetene at forenkling må skje.
- En ny bestemmelse i innledningen av kapittel 5, som «speiler» den nylig vedtatte regelen om hva vurdering skal tjene til.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget rår styret til å gjøre slike endringer i «Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen»:

1. I § 3.2 (2) tilføyes en ny andre setning (i kursiv), slik at hele bestemmelsen skal lyde: «Fakultetet selv kan endre studieprogram, studieretninger, emnegrupper og emner. *Ved endringer av undervisnings- og vurderingsformer skal det legges betydelig vekt på kort behandlingstid fra forslag til vedtak og iverksettelse.*»
2. I kapittel 5 tilføyes en ny § 5.1, som skal lyde: «Undervisning ved Universitetet i Bergen skal fremme læring. I valget av undervisningsformer skal det legges særlig vekt på studentaktiv læring, undervisning og vurdering, med meningsfullt samsvar mellom dem.»
3. Gjeldende §§ 5.1 til 5.7 blir nye §§ 5.2 til 5.8.

Sak 62/19 **Prosjekt for styrket gjennomføring på
bachelornivå**

Vedtakssak
Notat fra Studieavdelingen

Notat**Til: Universitetets utdanningsutvalg****Fra: Studieavdelingen****Møte: 5. desember 2019**

Bakgrunn

I UU-sak 44/19: Gjennomføring i bachelorstudiene, ble det orientert om arbeidet som analysegruppen ved UiB har satt i gang for å analysere den vedvarende lave gjennomføringsgraden på bachelornivået. Formålet er å gi et kunnskapsgrunnlag for å forstå problemet og å identifisere mulige tiltak for å øke gjennomføringen på normert tid.

I universitetsdirektørens framlegg til resultatmål for 2020, er et av tiltakene å gjennomføre et prosjekt som skal bidra til å styrke gjennomføringen på normert tid i bachelorutdanningene.

Det settes derfor ned en styringsgruppe som får i oppgave å følge opp prosjektet, herunder å kartlegge årsaker til at studentene ikke gjennomfører på normert tid, og å identifisere tiltak som bidrar til gjennomføring på normert tid i bachelorutdanningene, og å foreslå en tiltaksplan. Styringsgruppen rapporterer til Utdanningsutvalget.

Forslag til styringsgruppens mandat og sammensetning følger vedlagt.

Forslag til vedtak

- Utdanningsutvalget vedtar foreslått mandat og sammensetning til styringsgruppen

Styringsgruppen- gjennomføring på normert tid

Mandat

Lav gjennomføring i studieprogrammene har stått sentralt i dialogmøtene med Kunnskapsdepartementet over flere år. Spesielt har den lave gjennomføringsandelen på bachelorutdanningene lenge vært en bekymring. Fra og med 2019 har KD satt fokuset på *gjennomføring på normert tid*.

Til tross for at det er iverksatt en rekke tiltak for å styrke gjennomføringen i studiene, kan det ikke påvises en signifikant økning i UiBs samlede gjennomføringstall på bachelornivå de senere årene.

I universitetsdirektørens framlegg til resultatmål for 2020, er derfor et av tiltakene å fullføre et prosjekt for å bidra til å styrke gjennomføringen på normert tid i bachelorutdanningene.

For å følge opp prosjektet etableres det en styringsgruppe. Styringsgruppen rapporterer til Utdanningsutvalget, og skal i løpet av 2020 legge fram en tiltaksplan for å styrke gjennomføringen. Styringsgruppen får følgende mandat:

- Kartlegge årsaker til at studentene ikke gjennomfører på normert tid,
- Vurdere behovet for data og analyser, kvantitative og kvalitative, for å kartlegge årsakssammenhenger
 - Herunder vurdere behovet for å supplere eksisterende data (Studiebarometeret, FS, DBH, Ideas2evidence rapporten om studentflyt, og andre kilder)
 - Og undersøke hvor stor andel av de som starter på bachelorgraden som har som intensjon å fullføre hele graden.
- Med utgangspunkt i analyser, innhente ytterligere informasjon ved fakulteter/fagmiljøer for å komplettere bildet for gjennomføring på normert tid.
- Foreslå tiltak som bidrar til gjennomføring på normert tid i bachelorutdanningene og foreslå en tiltaksplan for Utdanningsutvalget.

Universitetsdirektørens analysegruppe utarbeider kunnskapsgrunnlaget for arbeidet i dialog med styringsgruppen.

Sammensetning

Viserektor Oddrun Samdal leder styringsgruppen- Tove Steinsland fra Studieavdelingen er sekretær. Som øvrige medlemmer oppnevnes:

- Harald Walderhaug, visedekan utdanning, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

- Svein Ivar Angell, visedekan for utdanning og internasjonalisering, Det humanistiske fakultet
- Kirstine Kolsrud, studiesjef Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- Representant fra U- ped
- Svein Jarle Nymark, Studieavdelingen og analysegruppen
- Studentrepresentant

Ephorte:

Sak 63/19 **Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse:
Utdanningsfaglig utviklingsarbeid – interne
intensivordninger og Dikus kvalitetsprogram**

Drøftingssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 5. desember 2019

Ephorte:

Bakgrunn

Med Dikus kvalitetsprogram har fagmiljøene fra 2018 differensierte muligheter til å søke ekstern finansiering til kvalitetsarbeid i emner og studieprogram. Sett sammen med UiBs egen insentivordning for studiekvalitet og støtteordninger på fakultetsnivå, står vi overfor ordninger som inviterer til langsiktig utdanningsfaglig utviklingsarbeid. Slik noen fagmiljø har skjønt, kan ambisjoner nå skaleres på andre måter enn tidligere. Etter først å ha fått interne midler til avgrensede prosjekter, har de oppnådd resultater som har motivert til videre innsats og resultert i tildelinger fra Diku til større, flerårige prosjekter.

Kort oppsummert omfatter Dikus kvalitetsprogram

- Digitalisering for læring i høyere utdanning – to søknader fra UiB i 2019
- Program for studentaktiv læring – elleve søknader fra UiB i 2018, ny utlysning i 2019
- Sentre for fremragende utdanning (SFU) – to søknader fra UiB i 2018

Hvorfor og hvordan prioritere Dikus kvalitetsprogram?

Av de elleve UiB-søknadene til Program for studentaktiv læring, fikk to toppkarakteren *fremragende* (7), og ble innvilget. De aktuelle prosjektene får tildelt om lag fem millioner hver over en treårsperiode. Det er også verd å legge merke til at flere av de andre UiB-søknadene, som til sammen representerer hele bredden av UiB, fikk positive vurderinger. Én søknad ble vurdert som *svært god* (6), seks søknader ble vurdert som *meget gode* (5), to søknader som *gode* (4). Flere av søknadene bygger på utviklingsarbeid som har vært omfattet av UiB-interne insentivmidler.

De positive vurderingene tilsier at flere av de aktuelle fagmiljøene bør søke igjen i 2020. Årets utlysning er like rundt hjørnet og ventet før 10. desember. I andre utlysning av programmet ligger søknadsfristen an til å falle i mai 2020. Antallet UiB-søknader i 2018 vitner også om motivasjon og faglige ambisjoner det er grunn til å glede seg over.

I de årlige budsjettprosessene ved UiB blir det nå tatt høyde for at uttelling i Dikus kvalitetsprogram utløser institusjonelle bidrag til egenfinansieringen av prosjektene, på linje med praksis innenfor forskning. Ytre sett er det også slik at deltakelse og uttelling i Dikus kvalitetsprogram er en parameter i UiBs styringsdialog med kunnskapsdepartementet.

Vurdering og spørsmål til drøfting

Det finnes argumenter for og imot institusjonell styring av søkningen til Dikus kvalitetsprogram. I samtlige program er det formelt sett UiB som står som søker, og som bekrefter søknadene gjennom institusjonelle følgebrev. Det er derfor ikke urimelig om

institusjonen ønsker et ord med i laget i søknadsprosessen. Det kan skje gjennom å legge til rette for systematisk tilbakemelding på utkast, eller det kan skje gjennom prioritering av søknader, slik det har vært gjort ved for eksempel NTNU.

Utdanningsutvalget er med dette invitert til å drøfte

- hvordan vi best kan legge til rette for vekselvirkning mellom interne insentivordninger og Dikus kvalitetsprogram
- hvordan søknadsprosessene til Program for studentaktiv læring og SFU bør være forankret i UiBs ledelse og i utvalget selv
- hvilken støtte fagmiljøene trenger i disse søknadsprosessene
- behov for koordinering

Sak 64/19 Bredde i studieprogram – videre oppfølging

Drøftingssak

Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 5. desember 2019

Ephorte: 2019/3427

Bakgrunn

Forholdet mellom faglig bredde og fordypning i studieprogrammene ved UiB var gjenstand for drøfting i Utdanningsutvalget 14. november (Sak 52/19). Et aktuelt spørsmål, i kjølvannet av årets opptak til de toårige masterprogrammene, er om de treårige bachelorprogrammene bør være omfattet av krav til bredde, i tillegg til krav om spesialisering. Utvalget ønsker at denne og tilstøtende problemstillinger blir vurdert nærmere, og at det blir oppnevnt en arbeidsgruppe med mandat til å foreslå institusjonelle anbefalinger.

Kvalifikasjoner for morgendagens samfunn og arbeidsliv

UiBs strategi slår fast at «kunnskap, kritisk refleksjon, og personlig utvikling skal utgjøre grunnstammen i våre utdanningsprogrammer». I utdanningsutvalget drøfting har flere trukket opp lignende perspektiver, og understreket at forholdet mellom bredde og spesialisering bør bli belyst med utgangspunkt i hvilke kvalifikasjoner vi ønsker at kandidater fra UiB skal ha. Dette handler om faglig, intellektuell og personlig utvikling, på sitt beste sammenvevd og integrert, med en kompleksitet det er en av breddeuniversitetets styrker å kunne legge til rette for.

Diskusjonen viser at vi står overfor komplekse problemstillinger, veivalg og overveielser som bør bli nærmere belyst på tvers av fakultetene. Bakteppet er sammensatt, og strekker seg fra hvordan satsingsområdene i UiBs reviderte strategi bør reflekteres i studietilbudet til hvordan samarbeid på tvers av fakulteter utfordrer innarbeidete prinsipper for fordeling av ressurser.

Vi vet at endringer i arbeidslivet vil stille krav til større bredde. Om framskrivningene slår til, vil vi oppleve økt etterspørsel etter kvalifikasjoner som «analytisk tenkning og innovasjon», «kreativitet, originalitet og initiativ», «aktiv læring og læringsstrategier». For et breddeuniversitet, som forener ulike kunnskapsformer arbeidsmåter, er denne situasjonen en anledning til å redefinere og presisere hva som kjennetegner utdanningenes arbeidsrelevans.

Erfaringer og hensyn

Det vi kan lære av idealene i liberal arts-tradisjonen, som er reflektert i planene til MatNat og HF om et felles studieprogram, er betydningen av allmenndanning og intellektuelle standarder, slik dannelsesutvalget påpekte i 2009, i sin rapport om kunnskap og dannelse foran et nytt århundre

I kjølvannet av dannelsesutvalget sin utredning fikk UiB sitt eget dannelsesutvalg og dannelsesemner som inviterer studenter til å «reise de store spørsmålene i vår tid og utforske dem på tvers av faglige skillelinjer og akademiske kulturer». Et økende antall studenter har tatt dannelsesemner siden de ble tilbudt første gang i 2015. Høsten 2019 tar 42 studenter dannelsesemnet Klima: Hva vet vi? Hva bør vi gjøre?

Samtidig skal vi, som det har vært påpekt i utdanningsutvalgets innledende drøfting, ta hensyn til at muligheter for og nytten av breddekrav vil være fagavhengig og at det kan være store forskjeller fakultetene imellom. Fleksibilitet vil f.eks. kunne variere mellom profesjonsutdanninger og disiplinutdanninger. Noen fakultet har større fleksibilitet i masterutdanningen enn i bachelorutdanningen. Et aktuelt spørsmål er derfor om vi trenger intensjonsavtaler for samarbeid på tvers av fakultetene, og om vi bør kreve et bestemt antall breddepoeng i de treårige bachelorprogrammene.

En ulempe med stor bredde kan være at studentene for lett kan ta uinformerte valg. Den samme innvendingen kan imidlertid også reises mot dagens spesialiseringskrav i bachelorprogrammene.

Arbeidsgruppe

Vi trenger en åpen gjennomgang av muligheter og barrierer som kan lede frem til felles anbefalinger om bredde og fordypning i ulike typer studieprogram, på bachelor- og masternivå, i integrerte masterprogram, i utdanninger som er omfattet av nasjonale rammeplaner, i profesjonsutdanninger og i disiplinutdanninger. Utekslingsopphold i utlandet bør også være en del av bildet.

Studieavdelingen foreslår at det oppnevnes en arbeidsgruppe sammensatt med representasjon fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, BioCEED, det universitetspedagogiske fagmiljøet ved Institutt for pedagogikk, Senter for vitenskapsteori, KMD og SV-fakultetet.

Punkter til drøfting

Utdanningsutvalget oppnevner en arbeidsgruppe med mandat til å foreslå institusjonelle anbefalinger om krav til bredde og fordypning i utdanningene ved UiB, med vekt på følgende problemstillinger:

- Bør UiBs regelverk endres når det gjelder krav til bredde i bachelorutdanningene og spesialisering for opptak til master?
 - Hvilke endringer er eventuelt nødvendige i regelverket?
- Hvilken betydning har forholdet mellom bredde og dybde når det gjelder utdanningenes arbeidsrelevans, i et samfunn med økt endringstakt og økt digitalisering?
- Hvordan bygge på etablert praksis og eksisterende ordninger for valgfrie emner og frie studiepoeng?
- Hvordan utvikle komplementære kvalifikasjoner på tvers av UiB?
 - identifiserer områder hvor fakulteter og fagmiljø kan dra nytte av hverandres perspektiver og arbeidsformer.

Forslag til medlemmer i arbeidsgruppen blir presentert i møtet. Studieavdelingen oppnevner sekretær for arbeidsgruppen.

Sak 65/19 **Oppretting av fakultetsvise
læringsdesigngrupper**

Drøftingssak
Notat fra Studieavdelingen

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 5. desember 2019

Ephorte: 2019/1058

Bakgrunn

Som en del av UiBs nye system for kvalitetsutvikling, skal det etableres fakultetsvise *studiekvalitetskomiteer* og *læringsdesigngrupper*.

De fakultetsvise studiekvalitetskomiteene er på plass. Det pågående læringsdesignprosjektet under UiB Læringslab jobber med å bistå fakultetene i å få ordninger på plass for læringsdesigngrupper. Fakultetene er kommet ulikt i denne prosessen, og UU inviteres til å diskutere hvordan dette arbeidet kan stimuleres best mulig.

For å tydeliggjøre de nye funksjonene, skisserer vi først ansvaret til de fakultetsvise studiekvalitetskomiteene og læringsdesigngruppene.

Utdanningsutvalget har opprettet en sentral studiekvalitetskomité i tråd med kvalitetssystemet med ansvar for å vurdere om søknader om oppretting av nye studieprogrammer er i overensstemmelse med kvalitetsforskriftens og studietilsynsforskriftens krav til studieprogram (akkreditering), og å gi anbefaling om oppretting til Utdanningsutvalget og Universitetsstyret.

Alle studieprogram skal evalueres minst hvert 5. år. Programstyret har ansvar for evalueringen. Etter mal av den sentrale studiekvalitetskomiteen, skal de fakultetsvise studiekvalitetskomiteene vurdere om de evaluerte studieprogrammene følger forskriftenes krav til akkreditering. De fakultetsvise studiekvalitetskomiteene gir sin anbefaling om eventuell reakkreditering til fakultetsstyret, alternativt forslag til justeringer som vilkår for ny akkreditering. Fakultetsstyret vedtar godkjenning (reakkreditering) av studieprogrammene. De respektive fakultetsstyrene vedtar sammensetning av studiekvalitetskomiteene.

Læringsdesigngrupper

Det er etablert en sentral læringsdesigngruppe under UiB Læringslab som skal legge særlig vekt på løpende utvikling av kvalitet i studieprogrammenes læringsdesign, godt samsvar mellom undervisnings-, lærings-, og vurderingsformer, og at disse skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

De fakultetsvise læringsdesigngruppene kan være fast definerte grupper eller team/nettverk. De har i oppgave å veilede fagmiljøene i forbindelse med videreutvikling av studieprogrammene ved fakultetene, og i forbindelse med studieprogramrevisjoner.

Diskusjonspunkter

- Hvem bør sitte/er planlagt å sitte i de fakultetsvise læringsdesigngruppene?
- Hvilken støtte trenger fakultetene både i etablering og drift av læringsdesigngruppenes arbeid?
- Hvordan får vi med oss program- og emneansvarlige i det løpende arbeidet med læringsdesign?